

Pomozte při sledování vzácných strakapoudů bělohřbetých

Chodíte rádi do Beskyd s dalekohledem a pozorujete přírodu? Vaše vycházky mohou být nejen příjemné, ale ještě i prospěšné pro ochranu silně ohroženého ptačího druhu. Strakapoud bělohřbetý patří mezi naše nejvzácnější ptáky. Na území CHKO Beskydy byla pro něj vyhlášena ptačí oblast Beskydy a Horní Vsacko. Vyskytuje se ve starých bukových a jedlobukových lesích, ale v létě a během zimního období se může objevit i jinde. Abychom tento druh mohli účinně chránit, musíme co nejlépe pochopit jeho potřeby (především prostorové). Ačkoliv máme o jeho hnízdním rozšíření v Beskydech poměrně dobré údaje, tak poznatky o jeho etologii a partnerských svazcích jsou zatím probádány velmi málo a to celosvětově. Především nevíme jaká je velikost hnízdních okrsků, zda jsou ptáci věrni svému hnízdišti, zda zůstávají na hnízdištích celý rok nebo se rozptylují do širšího okolí, jestli jsou lokální populace propojeny, jakého věku se dožívají, jak daleko se od místa narození rozptylují mláďata, zda jsou si páry věrné celý život atd.

Zatím co u běžného strakapouda velkého bylo na území ČR v letech 1934 – 2017 okroužkováno 24 000 jedinců a poznání o tomto druhu je poměrně dobré, v případě strakapouda bělohřbetého to



je pouhých 44 jedinců. Proto jsme započali s kroužkováním strakapoudů bělohřbetých v CHKO Beskydy. Strakapoudi **jsou kroužkováni hliníkovým kroužkem, který mají na jedné noze a červeným kroužkem s bílým kódem na noze druhé viz obrázek.**

Kód červeného kroužku je možné při dobrých pozorovacích podmínkách odečíst dalekohledem nebo foťákem se zoomem. Pokud je fotografie kvalitní, dá se zvětšit a kroužek na monitoru odečíst. Ne každý má dobrý foťák a dalekohled s dostatečným přiblížením a ne vždy se podaří strakapouda pozorovat tak, aby bylo možné kroužek odečíst. **Velmi cenná je každá informace o tom, že jste pozorovali kroužkovaného jedince.** Pokud nejde odečíst kroužek, stačí zaznamenat, jestli jste viděli hliníkový nebo červený kroužek a na které noze byl (pravá levá). Pokud jste viděli kroužek jen na jedné noze, je důležité zaznamenat jestli jste viděli i druhou nohu, na které kroužek nebyl nebo jste ji neviděli vůbec. Pokud se Vám podaří zaznamenat i pohlaví

jedince je to ideální. Důležité je zapsat datum pozorování, a pokud možno co nejpřesněji místo pozorování, nejlépe pomocí souřadnic nebo zakreslit do mapky.

Zprávy o výskytu kroužkovaných strakapoudů zasílejte na adresy: vaclav.tomasek@nature.cz

a/nebo dendrocopos@seznam.cz.

Příklad zprávy může vypadat takto: **Strakapoud bělohřbetý 1 ex severní svaz Radhoště, u zelené turistické značky, souřadnice: 49.51236, 18.11185, pohlaví nezjištěno, hliníkový kroužek na levé noze, pravou jsem neviděl. Datum 19.4.2020. Pozorovali Pavel Novák, Alena Nováková.**

V Beskydech žijí čtyři druhy strakapoudů, přičemž nejběžnější je strakapoud velký, který je prakticky v každém lese i zahradě. Strakapoud bělohřbetý žije pouze v bučinách s dostatkem mrtvého dřeva. Kromě něj se v bučinách vyskytuje hojně strakapoud velký a také se zde začíná ukazovat strakapoud malý (ten obývá původně staré sady, doubravy a porosty podél řek, v posledních letech však začíná stoupat do hor) Na Hradisku, v Rožnovském parku a kolem obce Pulčín byl zaznamenán strakapoud prostřední, který se však nevyskytuje v bučinách

Jak poznat strakapoudy najdete v příloženém čísle Ptačího světa na straně 3-5. Další informace o strakapoudovi bělohřbetém, včetně ukázky jeho hlasu, najdete na tomto odkazu: <https://temata.rozhlas.cz/strakapoud-belohrbety-7946769>.

Protože na sledování strakapoudů je nás málo a jde o časově náročnou, ale velmi zajímavou činnost, doufáme, že se zapojíte a přispějete tak k poznání tohoto trochu tajemného ptačího druhu. Přejeme krásné zážitky v beskydské přírodě a těšíme se na Vaše pozorování strakapoudů.

Daniel Křenek a Václav Tomášek